
**Факти,
дослідження,
пошук**

Василь СОКІЛ

**ВАЖЛИВІ ДОКУМЕНТИ
З БІОГРАФІСТИКИ
ВОЛОДИМИРА ОХРИМОВИЧА**

Пропонуються два документи з життя і діяльності В. Охримовича, які стосуються раннього періоду. Один з них — автобіографія — підготовлена для І. Левицького, який мав намір опублікувати багатотомний словник «Прикарпатська Русь в ХІХ віці в біографіях...» (вийшли випуски на А—Б). Досі життєпис В. Охримовича не був опублікований в повному обсязі, хоча містить цінну інформацію про його родину, навчання, наукові розвідки. Другий документ — спогади з 1889 р. про перебування у Карпатах в Сенечолі (в домі батьків) студентів з Києва — Б. Кістяківського, А. Маршинського та ще галичанин О. Колесси, Ю. Бачинського, Г. Величка. Лесть не фатальною виявилася їхня мандрівка по «скільських» та «угро-руських» горах.

Ключові слова: автобіографія, родина, навчання, наукова література, спомин, мандрівка, «карний закон».

МОЯ АВТОБІОГРАФІЯ

І. Я родився дня **27 мая 1870 р.** в селі **Велдіжи** в повіті **Долинськiм**. Отець мій от. Юліян Охримович, єсть сином звісного Іосифа Охримовича. Від 1872 р. єсть парохом в селі **Сенечолі**, положенім в горах на Угорській граници в повіті Долинськiм. Перед тим був адміністратором в гірських селах Сопіт і Урич, в повіті Стрийськiм. Єсть се чоловік отвертого характеру, дуже горячий Русин і як на сільського священника, досить очитаний.

Мати моя — **Марія**, дочка бл. п. отця Іосифа **Кобляньського**, бувшого сотрудника в Надвірній, і Юстини з Колянковских. Єсть се женьщина надзвичайно добра і роботяща і ідеальна матір. Рід мій наскрізь попівський: отець, діди і прадіди мої так в мужеській, як і в женьській лінії були священниками.

Я є найстарший син у своїх родичів. Маю єще три сестри і пять братів. Троє з моєї рідні померло малими дітьми.

[Арк. 17]. Найстарша сестра **Ольга** віддана за от. Михайлом Реваковичем, парохом в Волосянці. Відтак слідують після старшини сестра Богуслава, брата Богдан, Любомир, Ростислав, сестра Галя і брата Остап і Юліян.

ІІ. З малку був я слабовитий і анемічний. Родичі дуже любили мене і пестили. До девятого року життя був я дома. Перших початків шкільної науки уділяла мені моя тета, **Леонтина Качалова**, котра много літ була при моїх родичах. З дитячих літ моїх нагадую собі бабу **Парацю Проданку**, вдову по герою повісти Ник. Устіяновича «Мєсть Верховинця» — родом з Рожанки. Она була моєю нянькою розказувала мені множество казок.

ІІІ. В році шкільнім 1879/1880 ходив я до ІV класи нормальної в **Калуші**. Учителем моїм був звістний педагог **Іван Угомадка**, директор тої школи. У него я і мешкав.

[Арк. 18]. ІV. Студії гімназіяльні укінчив я в **Стрию** в рр. 1881—1888. В висшій гімназії був я першим відмечним учеником. Матуру теж зробив з відмечієм.

Учителями моїми були між інчими: Кость Горбал (від язика польского і руского), от. Юліян Средусевич (Катехит) і Стефан Дубравский. Найбільше завдячую **Костеві Горбалеви**, котрий виробив в мені критичний і філзофічний спосіб мислення, а також **інтерес для рускої справи**. З поміж моїх товаришів гімназіяльних годить ся згадати: **Дра Олександра**

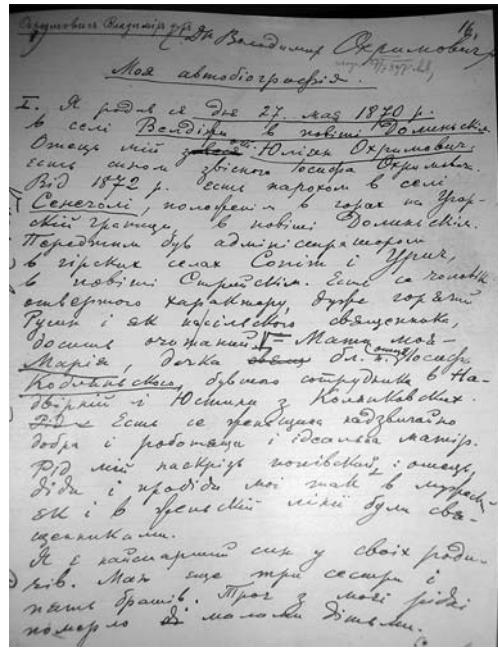
Колессу, — і небіщика **Теодата Бачинського**. Той в часі студій правничих помер на сухоти. Він був душею **тайного кружка** руских гімназістів в Стрию. Той кружок займав ся головню ширенням руских книжок між учениками, розбуджуваням руского [арк 19] духа, і устроюваням вечерниць в честь Шевченка і инчих славних мужів руских. Таких вечерниць не вільно було єще тогди устроювати публічно.

Учителі знали о нашім кружку і дивили ся через пальці, удаючи, що нічого не знають. Стрийський кружок гімназіальний стояв в контакті з таким же кружком у Львові і з инчими кружками по провінції. Переписувалисьмо ся з Драгомановим і Франком.

Вже в гімназії любив я много читати. Моя приватна лектура мала двоякий напрям: з одної сторони старав ся я виробити собі загальний світогляд філософічний і для того читав я книжки змісту філософічного і природничого. Взагалі науки природничо-математичні були моїми улюбленими предметами [арк. 20] шкільними. Вже в нисшій гімназії присвоїв я собі матеріялістичний світогляд і був прихильником Дарвінової теорії еволюційної — а на пункті релігії ставав чимраз вільнодумніший. Через цілий час гімназіальних студія вели ся в моїй душі дуже завзята і прикра борба між чувствами релігійними V а вільнодумними думками, бо я всею силою душі стремів до того, щоби собі виробити одноцільний світогляд. Результат такий, що побіч гордого, наскрізь атеїстичного, вільнодумного мозку маю покірне, релігійне серце.

Крім лектури змісту філософічно-природничого читав я [арк. 21] все, що відносило ся до рускої історії і літератури і взагалі до рускої справи — і читав не лише всьо, що єсть ліпше в малорускій літературі, але читав також і дранне. Читав старі рочники «Вечерниць», «Меги», «Основи», «Правди», «Друга», «Галичанина» (додаток до «Слова»), «Зорі», «Кієвскої Старини» — читав много галицьких і українских творів. В висшій гімназії був я здеклярованим українофілом.

Вже від малку був я дуже горячим Русиним. Памятаю, вже в I клясі гімназієльній, коли Катихит викладав о єдиноспасаємости Католицької церкви, я встав і сказав: «То не може бути, щоби всі православні мусіли іти до пекла, бо на такий спосіб [арк. 22] і Шевченко і Хмельницький були би в пеклі — а то проці на жаден спосіб не може бути, щоби такі люде були в пеклі».

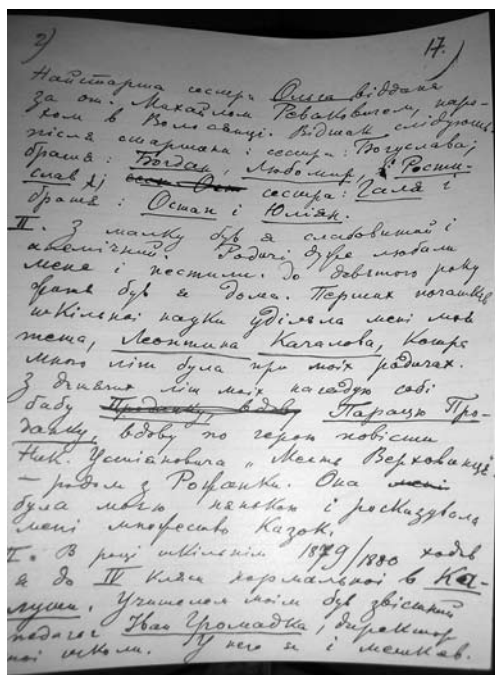
Політикою став я інтересувати ся доперва в висшій гімназії. Яко матурист, був я вже соціялістом, хотяй єще добре не розумів, в чім лежить суть соціялізму.

V. По матурі записав ся я на виділ філософічний. Зробив я се в части для того, що мав єм нахил до педагогії, а в части для того, що на виділі філософічним міг єм посвятити ся науковій роботі. Під впливом Костя Горбала, котрий розбудив [арк. 23] в мені інтерес до порівнючої лінгвістики, записав ся я на групу філологічну, хотяй до класичної філології я не мав найменшого потягу. На філософії ходив я на виклади проф. Дра Омеляна Огоновського і Дра Анто́на Каліни, котрого виклади славянської лінгвістики дуже мене займали. І я цілий рік студював пильно порівнюючу лінгвістику і славянські язики. А особливо працював над теорією малорусского акценту.

Однак за участь в вічу академічнім, котре відбуло ся в марті 1889 р. а котрого резолюції звернені були против міністрови Сауфш-ови і сенатови Університету Львівського — дістав я нагану [арк. 24] від сенату універс. — і що гірше, стратив стипендію, котру побирав від 6. кляси гімназіальної. Сей факт спонукав мене переписати ся на виділ правничий, так що на філософії був я лише рік. В році 1893 скінчив я студії правничі.

VI. Будучи на Університеті належав я до Товариства «Академічне Брацтво». Тут скористав я подвійно: знайшов добрі книжки і добрих товаришів.

Найбільше читав я книжки російські. Добролюбов, Достоевський, [арк. 25] Тургенев і Салтиков-

Щедрін були моїми улюбленими авторами, а «Русская Мисль» моїм улюбленим журналом.

Крім того читав я багато книжок наукових по історії культури і етнографії (Тайльор, Морган, Боклей, Бокль, Дренер), по філософії (Тен, Спенсер, Вундт), по економії (Маркс, Енгельс, Зібер, Родбертус, Ляфарг, Кавцкій) і по статистиці. Письма Франка і Драгоманова мали на мене значний вплив. Найліпшими і найближчими моїми приятелями були: Никола Гапкевич, Др Євгеній Левицький (они також були рік на філософії, а відтак переписали ся на права).

[Арк. 26] Вячеслав Будзиновский — а також Юліян Бачинський, Др Гриць Величко, др. Олександр Колесса, Лев Лопатинський, Др Євген Вацик, брата Рожанські і інші. Особливо першим трем моїм товаришам завдячую дуже багато. Між нами ішла дуже жива виміна гадок дотично всіх питань біжучих і принципіальних. Ми живо інтересувалися суспільним і політичним життям нашої Русі і стреміли до того, щоби стати незалежними людьми і брати живу участь а публичним життю. В «Академічнім Брацтві» був тоги дуже оживлений рух [арк. 27] політичний і науковий. Відчити, дискусії і наради відбували ся дуже часто. В товаристві переважав напрям скрайно-радикальний. Молодіж «Акад. Брацтва» належала до партії радикальної і стояла в живій опозиції до старших Русинів Львівських — особливо ж сильно протестувала против «нової ери» Романчука. В р. 1891 був я головою «Академічного Брацтва». При кінці мого головень-

ства антагонізм між радикалами і народовцями так загострив ся, що ті послідні, будучи в менчости, виступили [арк. 28] з Товариства «Академічне Брацтво» і оснували окреме товариство «Ватра».

VII. Рівночасно брав я живу участь в руху радикальнім. Я і мої товариші належалисьмо до основателів радикальної партії. Я брав участь в двох перших зїїздах радикальної парії і працював над уложенем радикальної програми. Також дописував я до часописів «Народ», «Громадский Голос» і «Радикал». Стояв в тісних зносинах з Франком і Павликом [арк. 29] з старшими Русинами у Львові. Так народовцями, як і твердим не зносив ся я зовсім і они не мали на мене ніякого впливу.

VIII. Підчас студій університецких виїїздив я звсігди на свята і ферії до родичів до Сенечола, звідки в товаристві приятелів-академіків робив прогулки в Скільські гори і на Угорську Русь.

Товаришами моїх прогульок були між инчими: Др Колесса, Др Величко, Др Євгеній Левицький, Юл. Бачинський, Микола Гапкевич, Лев Лопатинський, а також кілька академіків українців, між инчими Богдан Олександрович Кистяковський. V Підчас тих прогульок інтересували мене як природа, так і любе. На феріях любив я також збирати етнографічні мтеріяли.

По скінченню прав був я цілий рік в дома у родичів, приготворяючи молодших братів до кляс гімназіяльних, а себе до іспитів правничих.

V Через знакомство з тим послідним був я замішаний в **звісний процес Дегенів і Товар. в р. 1889** [Арк. 30]. IX. Поробивши іспити правничі вступив я в р. 1895 в маю на практику адвокацку до адвоката Дра Євгенія Олесницького в Стрию, де і доси остаю. Тут робота канцелярійна притупила в мені по трохи інтерес для справ наукових і ослабила стремлення до діяльности публичної.

Мимо того займав ся я і справами публичними, іменно в характері секретаря «Підгірської Ради». В році 1895 став я з ініціятиви Дра Олесницького видавати локальну часопись «Стрийський Голос», котрої виїшло всего 3 числі, дальше видаваня було неможливе для браку предплатників.

На рік 1897 вибрано мене до дирекції «Каси Задаткової» в Стрию. В тім же році брав я живу участь в руху виборчім, за що був я **сильно переслідуваний і навіть арештований**.

Дня 26 липня 1897 доступив я на Універс. Львівським степень доктора прав. Напряв «Стрийського Голосу» був опозиційно-народовський.

[Арк. 31] **Х. Моя літературна діяльність.**

Мої писання літературні мож поділити на дві групи:

А. Писання змісту наукового:

1. Останки родового устрою у руских Верховинців — «**Народ**» рік 1890 або 1889 (?)

2. Значеніє малоруських свадебнихъ песень и обрядовъ въ исторіи еволюції семьи».

Часть I. Матріярхатъ. Часть II. Половые классы и родовая організація — Этногр. Обзореніе. Москва. 2. 1891, 1892 (?)

Рецензія сеї праці в Київській Старині. — Праця ся недокінчена.

3. Матеріяли для пізнання народних звичаїв і поглядів правних. «**Жите і Слово**» 1895.

[Арк. 32] 4. Крім повисших праць нечисленних маю еще виготовлену обширну і зовсім самостійну, оригінальну працю під загол. «**Теорія малоруського акценту**».

Праці сеї не мав я еще часу упорядкувати і викінчити і для того доси єї не напечатав — маю, однак, надію, що в короткім часі єї опублікую.

Працю сю написав я еще в році 1889.

5. Познакомившись з Коперніцким, проф. антропології в Краківськім університеті, котрого пізнав я в с. Сенечолі в часі єго подорожєй етнографічних по Карпатах — післав я єму кільканадцять аркушів матеріалів етнографічних, зібраних в моім ріднім селі: пісни, особливости язикові, описи одежі, хат, звичаїв і т. інше.

6. Товариству «імени Шевченка» післав я еще в р. 1893 або 1894 збірничок около 100 слів (виразів) уживаних Бойками, котрих нема в словари Желехівського.

[Арк. 33]. 7. В р. 1897 післав я Товариству ім. Шевченка «Звістку про старинні рукописні книги церковні в бібліотеці парох. в Волосянці».

Статя так буде недовго напечатана.

Б. Писання змісту публицистичного.

До замітніших моїх статей публицистичних належать:

1. «**Кілька критичних гадок про галицко-руську інтелігенцію**» (Статя ся зробила в своїм часу немало шуму і викликала велике негодованє моїх родимців на мене). 2. «**Жолудкові ідеї**». 3. «**Смертельність**

галицких Русинів в світлі статистики». 4. «**Страхопуд XIX столітя**». 5. «**Врожіня з Угорської Руси**».

Всі ті статі були поміщені в часописі «Народ». Крім того печатані були еще поменші мої статі публицистичні в «Народі», «Громадскім Голосі» і «Стрийськім Голосі».

Заголовки і час повисших праць поданий з памяти, отже невірнo. Др Володимир Охримович [1].

***

МОЯ ПРИГОДА З ШИБЕНИЦЕЮ (СПОМИН ПРО НЕЙМОВІРНИЙ ТА ПРАВДИВИЙ ЕПІЗОД)

В «Нарисі історії українсько-руської літератури», виданому ві Львові 1910, др. Іван Франко пише на стор. 372—373 такє:

«Літом 1889 р. нас постигло нещастє. Наслїдком якогось фалшивого доносу, а властиво тільки для кинєня постраху... арестовано... мене [себто дра Івана Франка] і Павлика та компанію київської університетської молодїжи, що прибула на літні ферїї погостити в Галичині. Арестовано в тім числі Росіян, генеральських дітїй, Сергія Дегєна та його дві сестри, Богдана Кістяковського, студента Маршинського і ще декого з львівської молодїжи. Нас продержано три місяці в слідчїм аресті та не вважаючи на численні ревізїї та судові допити, роблені по цілім краю, не знайдено нічого хочби для формулованя якогось оскарженя, і випущено нас на волю, при чїм одначе Росіянам заборонєно дальший побут в Австрїї. Се надужите уряду не осягнуло своєї ціли...».

Отсю автобіографічну згадку дра Івана Франка хочю доповнити моїми споминами, бо я був як-раз той «дехто з львівської молодїжи», що був вмїшаний в згаданий висше кримінальний політичний процес разом із Дегєнами, Франком і Павликом. — Богдан Кістяковський та Аполінарий Маршинський, що разом з ними також просидїли три місяці в слідчїй вязниці, були се закордонні Українці, на той час студенти якогось російського університету, що приїхали з Києва до Галичини; із студентів львівського університету були замішані в той процес, але не сидїли в слідчїй вязниці: Юліян Бачинський (пізнїйше автор «України — Ірреденти»), Гриць Величко (тепер секретар «Сільського Господаря»), Олександр Колєсса (тепер універс. профєсор і парлямент. посол) і я, автор отсих рядків.

Було се при кінці літнього семестра 1889 року, перед літними феріями. Я був тоді в рік по матурі, кінчив перший рік філософії (відтак я переписав ся на права). В «Академічному Братстві», куди я заходив що днини, стало відомим, що до Львова приїхали з російської України два студенти університету. На ті часи була се річ доволі незвичайна, тож ми всі «братчики» бажали горячо пізнати ближше наших закордонних товаришів. Се наше бажанє скоро сповнило ся, бо оден з них, а власне Богдан Кістяковський, зайшов в найближших дня «Ак. Братства» і тут я з ним познакомив ся. Відтак я з деякими моїми товаришами відвідав його в готелю і там ми познакомили ся з його товаришом Аполінарієм Маршинським тай з Дегенами і навіть були в гостині у Дегенів «на чаю». Сергій Деген був учителем київської духовної академії; він був з двома сестрами, з яких старша була тоді «курсісткою». І Дегени і Кістяковський і Маршинський — всі були люди дуже симпатичні; ми дуже мило провели у них чайний вечір і поприязлили ся. З розмови показало ся, що всі вони приїхали до Галичини для того, щоби за порадою лікарів провести літо в горах; попередного літа їздили на Крим, а тепер приїхали, щоби побувати в галицьких Карпатах. Вони розпитували, куди їм було найліпше поїхати. Рада в раду — стануло на тім, що Дегени (всі троє) разом з дром Франком поїхали на літний побут до Дидьови (в турчанському повіті) до тамошного священника о. Кузьова; Кістяковського-ж і Маршинського я запросив на час ферій до дому моїх родичів, до Сенечола (долинського повіту), де мій батько був священником. Я спостерігав, що Маршинський нездужає на груди, а Кістяковський на нерви, тому був радий, що можу їм стати в пригоді. Щоби мати більше товариство, запросив я ще моїх львівських товаришів О. Колессу, Г. Величка і Ю. Бачинського і ми всі в шістку поїхали через Болахів і Велдіж до Сенечола. Тут провели мої київські і львівські товариші кілька неділь в домі моїх родичів, а відтак вибрали ся ми всі на коротку туристичну мандрівку в скільські та сумежні угорсько-руські гори. Ми мандрували через Ялинковате, Волосянку, Опорець, Вижлів і Жупане до Волівця за Бескидом, були на найвисшому шпилі Бержави, звідтам спустили ся до Мукачева, відвідали тамошній василиянський монастир і відтак залізницею вернули на

галицький бік до Тухлі, де переночували у о. Василя Давидяка; звідтам пішли ми піхотою до Сколього, де ми розстали ся: я вернув ся до дому до Сенечола, а мої київські і львівські товариші поїхали в напрямі до Львова.

Коли я по кількох неділях приїхав до Львова, щоби по скінченню ферій записати ся на університетські виклади, дістав з ц. к. краевого суду карного у Львові завізанє до переслухання мене в характері обвинуваченого за якийсь там карний параграф. Я тоді був правдивий «філософ» не тільки по факультеті, а й по вдачі; я зовсім не розумів ся на параграфах, а почувуючи себе в нічому неповинним, легковажив собі цілу справу. Всеж таки я з простої цікавості пішов на визначений термін до суду і тут переслухав мене слідчий судія радник Маєвський. Ціле переслуханє зробило на мене вражіне чогось гупо-комічного. Слідчий судія випитував мене докладно, куди я з моїми товаришами ходив, в яких селах ми були, де ми ночували, з якими людьми й про що говорили. Я розповів усе чисто по правді, як було, але мої відповіді не вдовольнили пана радника. Тоді він розповів мені, що він яко судія слідчий їздив всюди, де ми йно були, за нашими слідами і зробив ту саму туру, яку ми зробили в часі нашої вакаційної прогульки; що він був і в Велдіжі і в Сенечолі і в Жупаню і в Волівці і в Тухлі; се мене дуже здивувало, але зовсім не налякало, як він надіяв ся. Тоді він почав мене випитувати, чи ми в часі нашої мандрівки не ширили між селянами якої політичної пропаганди, при чім упоминав мене, щоби я нічого не затаював, всеж таки мимо найліпшої волі я не міг нічого такого сказати, щоби пану радникови до його слідства могло якнебудь придати ся. На конець пан радник зачав мене дуже подрібно випитувати, про що ми, львівські студенти університету, розмовляли з нашими київськими товаришами. Та хоч я старав ся як найдокладнійше і найвірнійше передати пану радникови зміст наших розмов, мимо того бачив, що їх банальний, зовсім не цікавий зміст доводить п. радника до іритації. Він старав ся вмовити в мене, що я щось важного затаюю. Але коли й се на ніщо не здало ся, він зрезигновано махнув рукою і заявив мені просто з моста: «Вас обвинувачують, що ви разом з іншими хочете відорвати Галичину від Австрії, а Україну від Росії і з Галичини та України зробити

самостійну українсько-руську державу під назвою «Київське королівство». «Що ви на се маєте сказати?» На се я в святій наївності філософа другого року відповів: «На се маю сказати, що то було би дуже добре, як би так стало ся, але то не так легко зробити, як Пану Радникови здає ся». Почувши се, пан радник очевидно врадував ся і поспитав швидко: «Ну, то ви певно щось про сю справу говорили з вашими київськими товаришами?» — «Нї», нічого не говорив, бо на жаль ся справа не приходила нам на гадку» — була моя відповідь. Радість пана радника ще скорше минула, як прийшла і він безнадійно махнувши рукою закінчив переслуханє і казав мені підписати протокол. Я говорив очевидно по українськи і протокол був списаний в українській мові, але польським письмом; з сеї причини я не дав мойого підпису на протоколі на превелику іритацію і так уже зіритованого судді слідчого. По сїм заявив він мені, що я позістаю під карно-судовим слідством, що суд з ласки лишає мене на вільній стопі, але не вільно мені зі Львова без судового дозволу виїхати, доки слідство не покінчить ся. Я прирік не виїздити зі Львова і пан радник відпустив мене «со миром».

Відтак уже не кликано мене до суду, а по кількох місяцях дістав я повідомленє, що слідство против мене застановлено (припинено). Я сховав той папір між свої шпаргали на памятку (бо вважав собі за честь, що був обвинувачений вкупі з дром Франком) — і більше не думав про ту цілу справу.

Дегени, Кістяковський і Маршинський вийшовши по трьох місяцях із вязниці зараз виїхали зі Львова, розпрощавши ся щиро з нами.

Др. Франко вийшовши з тюрми, запросив мене й кількох моїх товаришів до себе до дому, його Дородійка приймала нас знаменитим чаєм і варенєм, а др. Франко сам відчитав нам свої «тюремні сонети», написані як раз в часі щойно відбутої слідчої вязниці.

Коли я чотири роки пізнійше вчив ся до другого правничого (т. зв. судового) іспиту, нагадав я собі судове повідомленє з року 1889 і мене зібрала цікавість переконати ся, за який параграф був я тоді обвинувачений. Я вишукав той папір між шпаргалами і побачив, що там був виписаний «§. 58 lit., c) карного закона». Я поглянув до карного кодексу і там з острахом вичитав, що той параг — се злочин головної зради, загрожений карою смерті через повішенє...

До тої хвилі мені ні разу навіть і на думку не прийшло, що наді мною кілька місяців висіла — шибениця.

У Львові, в грудни, 1913.

Володимир Охримович [2].

1. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів. — Ф. 167 II (Левицькі). — Од. зб. 2412. — Папка 73. — Арк. 16—33. — (Публікується вперше).
2. Охримович В. Моя пригода з шибеницею (Спомин про неймовірний та правдивий епізод / В. Охримович // Привіт Іванові Франкові. — Львів, 1914. — С. 161—164.

Vasyl Sokil

IMPORTANT DOCUMENTS TO VOLODYMYR OKHRIMOVYCH'S BIOGRAPHY

There are offered two documents on the life and work of V. Okhrymovych relating to the early period of his activity. One of them is an autobiography. It was prepared for I. Levitsky, who had intended to publish a multi-volume dictionary «Carpathian Rus of the XIX century in biographies...» (A—B letters were published). The biography of V. Okhrymovych has not been published fully still, although containing valuable information about his family, education, scientific researches. The second document contains memories of 1889 when he stayed in the Carpathians in Senecholi village at his father's house with the students from Kyiv — B. Kistyakivskyi, A. Marshynskyi, and also Galicians as O. Kolessa, Y. Bachinskiy, G. Welyczko. Nearly proved to be fatal their journey to «Skole» and «Hungarian-Rus'» mountains.

Keywords: autobiography, family, studies, scientific literature, reminiscences, travelling, «criminal law».

Василь Сокил

ВАЖНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ПО БИОГРАФИСТИКЕ ВОЛОДЫМЫРА ОХРИМОВИЧА

Предлагаются два документа из жизни и деятельности В. Охримовича, которые касаются раннего периода. Один из них — автобиография — подготовлена для И. Левицкого, который намеревался опубликовать многотомный словарь «Прикарпатская Русь в XIX веке в биографиях...» (вышли выпуски на А—Б). До сих пор жизнеописание В. Охримовича не было опубликовано в полном объеме, хотя содержит ценную информацию о его семье, учебе, научных изысканиях. Второй документ — воспоминания из 1889 г. о пребывании в Карпатах в Сенечоле (в доме родителей) студентов из Киева — Б. Кистьяковского, А. Маршинского и еще галичан В. Колессы, Ю. Бачинского, Г. Величко. Едва не роковой оказалось их странствие по «скильських» и «угро-русских» горах.

Ключевые слова: автобиография, семья, учеба, научная литература, воспоминания, путешествия, «уголовное право».